

Riksdagen

Uppteckningar vid

EU-nämndens sammanträden

2025/26:31

Onsdagen den 18 mars

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Ulf Kristersson
Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 19–20 mars 2026

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Det är äntligen morgon! Solen skiner, fåglarna kvittrar och EU-nämnden inleder sitt sammanträde. Jag hälsar särskilt välkommen statsminister Ulf Kristersson med medarbetare till dagens sammanträde med EU-nämnden. På dagordningen i dag står samråd inför möte i Europeiska rådet den 19–20 mars.

Efter att statsministern har redogjort för mötet kommer jag att ge ordet till partierna i storleksordning för frågor och kommentarer där partier med mer än två ledamöter vid bordet kommer att få möjlighet att delta i en andra runda på slutet.

Dagens sammanträde är öppet och går att följa på riksdagens webb. Jag ger ordet till statsministern. Varsågod!

Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Tack för det! Solen skiner, och vi gömmer oss bakom gardinerna. Det kan hända den bästa.

EU:s stats- och regeringschefer träffas alltså i morgon för ett toppmöte med en lång dagordning. Den är till och med ovanligt lång. Den har med Ukraina, Mellanöstern, konkurrenskraft, EU:s nästa långtidsbudget, säkerhet och försvar samt migration. Här kan jag nu säga att alla frågor inte alls kommer att behandlas med samma detaljerade noggrannhet.

Både Ukrainas president Zelenskyj och FN:s generalsekreterare António Guterres kommer att delta under delar av mötet. I anslutning till mötet sker även ett eurotoppmöte i inkluderande format, som det heter, där även länder som inte är euromedlemmar deltar i mötet. Som vanligt kommer jag att delta på flera förmöten inför själva det formella mötet.

Sverige och Europa befinner sig fortfarande i en mycket allvarlig situation. Vi har Rysslands fullskaliga krig mot Ukraina i vårt närområde och dessutom nu ytterligare ett krig i Mellanöstern. Båda krigen får konsekvenser även för oss här i Sverige.

Kriget i Mellanöstern leder redan till högre energipriser och störningar i den globala ekonomin. Sverige står väl rustat med en av Europas starkaste ekonomier. Men jag förstår ändå att många människor också i vårt land känner oro för vad som nu händer och kan komma att hända.

I denna allvarstid är mitt budskap 2025/26 Sverige har rätt begränsade möjligheter att avsluta kriget i Iran. Det tror jag att alla förstår. Men vi har fullt ansvar för vad som sker i vårt eget land. Vi arbetar dygnet runt för Sveriges och svenskars säkerhet och välbefinnande.

Vi följer nu timme för timme utvecklingen. Om kriget i Mellanöstern ger mer långvariga konsekvenser får det också konsekvenser för Sverige och Europa, till exempel höjda energipriser. Då har vi både beredskap och handlingsutrymme att agera, och vi är fullt beredda att också göra det.

Samtidigt som vi följer utvecklingen i Iran håller vi fokus på Ukraina. När jag besökte Kiev för en månad sedan i samband med fyraårsdagen av den ryska invasionen fick jag än en gång se det ukrainska folkets oerhörda motståndskraft.

En sak är tydlig. Ukraina håller inte på att förlora det här kriget, men det håller inte heller på att vinna det. Vad vi och andra nu gör kommer att avgöra den frågan. Hur kriget mot Ukraina slutar kommer att avgöra säkerheten i vår del av världen för en generation framåt. Det är på det allvar som regeringen tar det kriget.

En varaktig och rättvis fred i Ukraina bygger på två saker. Det är ökat stöd till Ukraina, och ökad press på Ryssland. Tillsammans med de andra nordisk-baltiska länderna gör vi i Sverige vårt. Förra året var vi den tredje största givaren av militärt stöd till Ukraina. Det antyder både hur mycket Sverige gör, och det antyder potentialen för andra större länder att göra mer.

Ett annat land som gör mycket både för Ukraina och europeisk säkerhet är Kanada, något som jag också fick tillfälle att diskutera med premiärminister Mark Carney i söndags när vi träffades i Oslo.

Fler måste alltså göra mer. Det finns många som säger rätt saker men som inte backar upp den höga retoriken med motsvarande handlingskraft. Det var därför mycket bra att vi på mötet i Europeiska rådet i december kunde enas om ett omfattande EU-stöd på 90 miljarder euro. Det är desto sämre att Ungern fortsatt blockerar själva utbetalningen av det stöd vi en gång har enats om. Det bryter helt med det arbetssätt som vi har inom EU. Jag driver tillsammans med i princip alla andra kollegor på för att Ungern omgående ska släppa blockeringen. I det här läget finns det inget utrymme för något land att visa svaghet gentemot Ryssland.

Parallellt med stödet till Ukraina måste vi öka pressen på Ryssland, inte minst genom att omgående anta det 20:e sanktionspaketet. Vi ser nu allt fler tecken på att den ryska ekonomin har stora problem. De ryska energiintäkterna i januari i år var nästan 50 procent lägre än vad de var i januari för ett år sedan. Men det är oroväckande att intäkterna nu ökar i spåren av det som sker i Mellanöstern.

Sverige gör skillnad på riktigt när vi driver på för fler och hårdare sanktioner. Svenska myndigheter har nyligen under rätt spektakulära former bordat två misstänkta skuggflottefartyg, Caffa och Sea Owl, med anledning av mycket stora brister i sjösäkerheten. Den svenska beslutsamheten har noterats i flera länder.

Ukraina slåss inte bara för sin överlevnad och för att skydda sitt demokratiska samhälle utan också för att Ukraina ska kunna gå med i EU och få del av alla de rättigheter och de skyldigheter som kommer med ett EU-medlemskap.

Ukraina gör sin hemläxa, men Ungern står fortsatt i vägen även här. Det är ett uppenbart svaghetstecken från premiärminister Orbáns sida att använda ett land i krig som slagpåse för att försöka vinna det ungerska valet senare i april.

Situationen i Mellanöstern är svår, och den är svårbedömd. Vi ser en eskalering som riskerar att sprida sig i regionen när iranska robotar och drönare riktas mot andra länder i regionen och mot både EU- och Nato-medlemmar.

Det här är en regim som har förtryckt sitt eget folk 47 år. Det är en regim som också har opererat i andra länder. Det vet vi i Sverige bättre än många andra. Den har kidnappat svenska medborgare och rekryterat gängkriminella för att begå grova brott i Sverige.

Väldigt få sörjer att den iranska regimens högsta ledarskap har lidit allvarliga förluster och fortsätter att lida allvarliga förluster. Samtidigt understryker omvärlden vikten av att skydda civila, att följa folkrätten och att arbeta för deeskalering i regionen.

I den bästa av världar är detta början på en demokratisk framtid för det iranska folket där det självt får välja sin väg undan våld och repression. Vi delar den förhoppningen med väldigt många svenskiranier i Sverige. Men det finns tyvärr också dystrare scenarier.

Samtidigt är Israel och Palestina på EU-toppmötets agenda. Regeringens uppfattning är tydlig. Fredsplanen måste fortsätta att implementeras av båda sidor, och Hamas kan aldrig vara en del av ett framtida palestinskt styre.

Den humanitära situationen i Gaza förblir fruktansvärd, och ytterligare humanitär hjälp måste nå fram till civilbefolkningen.

Vi är också många som har fördömt de extremistiska bosättarnas fruktansvärda dåd på Västbanken de senaste veckorna. De fortsatta attackerna mot palestinier och palestinska samhällen måste upphöra, och vi måste fortsätta arbetet med sanktioner.

Till detta kommer också situationen i Libanon att diskuteras. Vi ser att läget är mycket svårt med över en miljon internflyktingar. Sverige har skärpt avrådan från resor till Libanon, och det finns starka skäl för detta.

Vi ska fortsätta att diskutera europeisk konkurrenskraft. Jag träffade mina kollegor i mitten av februari för ett informellt toppmöte. Då stod just konkurrenskraften i fokus. Det var bra diskussioner som nu ska omsättas i konkret handling. Regeringen driver på i flera olika spår.

För det första måste vi i ljuset av den globala oron, som vi själva inte har mycket makt och kontroll över, göra allt rätt på de områden där EU tvärtom har full kontroll. Vi måste underlätta mer handel både på inre marknaden och globalt. Den inre marknaden är det mest framgångsrika frihandelsprojektet någonsin. Med 450 miljoner konsumenter och 30 miljoner företag är det en fundamental nyckel till vår egen ekonomiska styrka. Samtidigt finns det omfattande hinder mellan medlemsstaterna som måste rivas. Dessutom måste vi teckna fler frihandelsavtal för att få fler handelsmöjligheter när andra handelsmöjligheter minskar.

För det andra måste vi hålla i det europeiska klimatarbetet, särskilt i en tid när andra backar från sina åtaganden. Det var ett av mina främsta budskap i ett möte med drygt tio andra ledare förra veckan där vi diskuterade detta.

Svenska företag ligger i framkant 2025/26 omställningen. De har gjort stora investeringar i den gröna omställningen, vilket innebär en konkurrensfördel gentemot dem som har valt att inte göra samma satsningar. Våra företag är tydliga i sina budskap. EU måste slå vakt om stabilitet och långsiktighet i klimatarbetet, inte minst i EU:s utsläppshandelssystem, ETS. Det kommer Sverige också att stå upp för.

Av den anledningen skickade jag i förra veckan tillsammans med mina kollegor från Danmark, Finland, Portugal och Spanien ett brev till Europeiska rådets ordförande António Costa. Där slog vi tydligt fast vikten av att hålla i vårt klimatarbete, inte minst kopplat till just utsläppshandelssystemet.

För det tredje måste vi fortsätta att bygga ut planerbar fossilfri baskraft i Europa. Annars kommer den fossila gasen att fortsätta att sätta priset på europeisk el i många europeiska länder.

Ingen har missat att energipriserna än en gång stiger på grund av regionala konflikter som får globala konsekvenser. Det understryker en gång för alla vikten av att EU rör sig bort från fossila bränslen som ofta måste importeras från diktaturer runt om i världen.

Att förlita sig på stabilitet i Mellanöstern eller på goda relationer med Moskva för vår energiförsörjning kommer aldrig igen att bli en bra lösning. Här är regeringens kärnkraftsprogram helt centralt för att stärka EU:s motståndskraft och säkra vår egen energiförsörjning, och allt fler tycker nu som vi. EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen var tydlig i förra veckan när hon dömde ut tidigare beslut att vända sig från kärnkraft. Hon kallade det för ett strategiskt misstag. Kärnkraftsalliansen i Europa är nu större än någon gång tidigare.

I de pågående energidiskussionerna har regeringen främst understrukt två frågor.

För det första: Ytterligare sammanlänkning av elnäten mellan medlemsstaterna eller en uppluckring av EU:s klimatramverk kommer inte att få ned energipriserna.

För det andra: De flaskhalsintäkter som uppstår när vi inom Sverige köper el mellan olika elprisområden ska användas av oss här i Sverige och inte ställas till förfogande för andra europeiska länder.

Utöver detta finns det naturligtvis många andra konkurrenskraftsfrågor. Det handlar om kapitalmarknader, regelförenkling och forskning och innovation, för att nämna några. De frågorna tror jag inte kommer att stå i fokus på det här mötet. Men det betyder inte att regeringen har slutat att driva på även i de viktiga frågorna.

EU:s långtidsbudget, MFF, ska också diskuteras. Det är extremt svåra förhandlingar där alla medlemsstater känner starkt för just sina positioner, och det gör även Sverige.

Vi står dock inte alls ensamma. Vi driver offensivt vår budgetrestriktiva hållning. Vi värnar skattebetalarnas intressen. Hårt arbetande människor i Sverige ska inte betala en högre EU-avgift än vad som är nödvändigt och rätt. Vi har, som ni känner väl till, några ingångsvärden i de förhandlingarna.

För det första är den föreslagna storleken på budgeten alldeles för stor. I en tid när nationella budgetar redan är pressade finns de pengar som nu föreslås gå till EU-budgeten helt enkelt inte. Den föreslagna storleken måste minska, och rabatterna som finns i dag ska förnyas.

För det andra är den förenklade strukturen med färre rubriker och program i grund och botten bra. Det är även bra att mer medel riktas till säkerhet, konkurrenskraft och stöd till Ukraina.

För det tredje är både gemensam upplåning och nya egna medel dåliga idéer. Att skjuta betalningsansvaret till framtida generationer är inte en seriös lösning. Det finns inga gratis pengar vare sig nu eller senare. Med det sagt tror jag inte att det blir några stora förhandlingar om just denna fråga den här gången.

Herr ordförande! Vi ska också följa upp det pågående arbetet med att stärka de europeiska försvarsförmågorna, inte minst i ljuset av det fullskaliga kriget i vårt närområde och det ökade ansvar som Europa nu tar för vår egen säkerhet. Ryssland är det dimensionerande hotet mot europeisk säkerhet, och vårt agerande måste ta avstamp i det. EU har en viktig roll att spela, inte minst för att stärka Europas försvarsindustrier och i fråga om koordineringen av upphandling. Det här är naturligtvis extra viktigt för Sverige, som har en egen stark svensk försvarsindustri. EU ska dock inte lägga sig i försvarsuppgifter som redan utförs nationellt eller av Nato.

Migration är fortsatt en viktig fråga på dagordningen. Just den här gången blir det inte någon längre diskussion, bland annat för att vi numera har rätt stor samsyn i EU. Men som vanligt kommer jag att delta i ett förmöte om migration tillsammans med bland andra Danmark och Italien, som äger rum i morgon bitti.

Parallellt med det stora skifte som regeringen i Sverige har drivit igenom i migrationspolitiken behövs också rätt åtgärder på EU-nivå, och nu får vårt arbete genomslag. Trenden med ett minskat antal irreguljära gränspassager till EU har hållit i sig inledningsvis under det här året.

Samtidigt återstår mycket arbete. Ett rättsfall som har uppmärksammats i Sverige är en dom där en man som erkänts som flykting inte kunde utvisas enligt flyktingkonventionen trots att han hade dömts för våldtäkt på en 16-årig flicka. Våldtäkten ansågs inte grov nog. Det vill den svenska regeringen ändra på. Sveriges och Europas gästfrihet är inte gränslös, och den ska inte gälla våldtäktsmän. Jag kommer att använda förmötet i morgon bitti om migration till att mana fler länder att ansluta sig till Sveriges initiativ om nya regler i den konventionen. Vi vill att fler utländska medborgare som begår brott ska kunna utvisas, även om de har flyktingstatus. Jag vet att fler länder har samma uppfattning.

Med det, herr ordförande, avrundar jag en relativt lång inledning till en lång agenda.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket!

Då går vi som sagt över till partierna, i storleksordning.

Anf. 4 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Att säga att vi lever i en orolig tid känns just nu som en kraftig underdrift. Vi befinner oss ju i avgörande geopolitiska skeden. Europa och Sverige står också inför svåra ekonomiska vägval. Det kommer jag in på strax.

Att Irans mångåriga diktator och brutala ledare dödades i en amerikansk-israelisk attack för ett par veckor sedan kan bli en vändpunkt

för det iranska folket. EU måste 2025/2031 vi kan för att stötta en demokratisk utveckling i Iran på kort och längre sikt. Men än så länge har en diktator enbart ersatts av en annan.

Det är svårt att se en tydlig plan från USA:s sida när det gäller Irans framtid. Europa behöver också påpeka att USA:s och Israels agerande i grunden strider mot folkkrätten och äventyrar den världsordning som vi har byggt upp. Omvärldens fokus, vårt fokus, måste vara att på förhindra att det här växer ännu mer och utvecklas till ett regionalt storkrig. Därför är det viktigt att EU:s medlemsländer står enade i att avvisa Trumpadministrationens krav på stöd från andra Natoländer i insatsen mot Iran. Kan statsministern bekräfta att det även är Sveriges hållning?

Kriget i Mellanöstern innebär såklart svåra konsekvenser, inte minst humanitära, för alla som bor i regionen. Det är just nu svårt att överblicka, men detta får ju också stora konsekvenser, som statsministern nämnde, på kriget i Ukraina.

Varje morgon vaknar världen upp till nyheter om stigande energi- och oljepriser. När priset på olja stiger gynnas Ryssland. USA och flera EU-länder pratar nu om att urvattna de ryska sanktionspaketen för att minska effekterna på oljepriset, men det skulle vara förödande. Att EU:s ledare på toppmötet lyckas säkra det ekonomiska stödet till Ukraina och enas om nya sanktioner mot Ryssland är därför oerhört viktigt.

Om Europa börjar tveka sänder vi signaler som underminerar såväl vår säkerhet och vår ekonomiska stabilitet som Ukrainas framtid. Med det sagt får Europa och Sverige nu uppleva konsekvenserna av att vi inte lyckats få ned oljeberoendet mer. Sverige är ju efter fyra år med Kristerssons regering sämre rustat för svängningar i världspriset på olja.

I stället för att skynda på omställningen har regeringen och Sverigedemokraterna bromsat och bidragit till urvattnade klimatambitioner i Sverige och i Europa. Inför detta toppmöte finns även förslag om att urvattna EU:s utsläppshandelssystem. Det skulle försena omställningen för europeisk industri och öka vårt oljeberoende samtidigt som det riskerar att bli ett hårt slag mot de svenska företag som faktiskt har ställt om.

Som statsministern nämnde har vi fått information om att regeringen tillsammans med bland andra Danmark och Spanien har drivit på för att värna ETS-systemet. Det är såklart mycket goda besked, men det är inte helt enkelt att förstå det som vi kan kalla det svenska dubbelspelet. Vi vet ju att Moderaternas och Sverigedemokraternas systerpartier i Europa driver på i helt motsatt riktning, alltså för en urvattning. Vad tror statsministern – kommer Kristerssons eget parti och egna Europaparlamentariker och stödpartier i Europa nu återigen att urvattna europeisk klimatlagstiftning och låsa fast oss i ett oljeberoende som gör att svenska företag som redan ställt om missgynnas?

Samma oro gäller för vår del energifrågan. Det svenska undantaget att använda flaskhalsintäkter sjabblade Kristersson och hans statsråd bort under det svenska EU-ordförandeskapet. Och nu, tre år senare, är regeringen, efter hård press från oss socialdemokrater, tydlig med att Sverige måste behålla flaskhalsintäkterna samtidigt som vårt land inte kan fortsätta bidra till andra EU-länders misslyckade energipolitik. Det är visserligen bra. Men även om Ebba Busch har ett högt tonläge finns ju skrivningarna i rådsslutsatserna om satsningarna på ett långtgående

elnätspaket kvar. Det är ett paket som svenska skattebetalare kan behöva betala för.

Sverige måste nu, också i linje med det vi socialdemokrater har sagt, vara tydligt med att sätta hårdare press på EU. Det statsministern behöver leverera på EU-toppmötet är att pågående projekt om exportkablar pausas tills det finns större klarhet i att svenska intressen kan värnas.

Hur ska vi kunna lita på att Kristersson och hans statsråd gör rätt den här gången när det gäller att stå upp för svenska intressen gentemot kommissionen, som uppenbarligen lyssnar till andra länder och andra röster? Kristerssons tid vid makten har ju präglats av att han gång på gång misslyckats när det gäller att värna svenska intressen och den gröna teknikutvecklingen.

Det här handlar om att stärka europeisk konkurrenskraft och svenska jobb för hårt arbetande svenskar. Detta kan mycket väl bli Ulf Kristerssons sista möjlighet att göra avtryck för europeisk konkurrenskraft i Europeiska rådet, men med sig i bagaget har Kristersson att han leder en regering som har sågats för sin tillväxtpolitik och finanspolitik på hemmaplan, inte minst av sitt eget expertorgan Finanspolitiska rådet. Med statsministerns egna ord på det kommande EU-toppmötet – hur vill statsministern summera sitt bidrag till EU:s konkurrenskraft?

Jag vill avsluta med att säga att vi socialdemokrater också kommer att använda vårt andra anförande i det här samrådet med statsministern.

Anf. 5 LEONID YURKOVSKIY (SD):

Herr ordförande! Vi står såklart som tidigare bakom det som har anförts om Ukraina och de återkommande formuleringarna i förslaget till slutsatser. Vi ser också med stor oro på utvecklingen i Mellanöstern, och där finns det tyvärr en hel del nytt att läsa. Kriget i Iran får konsekvenser för hela världsmarknaden och har dessutom spridit sig till Libanon nu. Det handlar inte bara om råolja utan om en lång rad raffinerade produkter, till exempel flygbränsle, diesel, gas och varor till produktion av gödselmedel med mera.

Vilken plan USA och Israel har för det här kriget framstår inte som helt tydligt. Det är därför positivt att slutsatserna föreslås innehålla tydliga skrivningar om faran som blockeringen av Hormuz för med sig. Vi är även positiva till det som statsministern har framfört i övrigt på området. Skrivningarna är tydliga och innebär snabba och kortsiktiga åtgärder för att möta hotet om prischock för företag och hushåll. Det är positivt.

Från SD:s sida vill vi också understryka att det är viktigt att den verktygslåda som kommissionen förväntas presentera även inkluderar åtgärder vad gäller marknaden för gödselmedel. Här finns ett behov av att åstadkomma undantag genom artikel 27 a i CBAM-förordningen, vilket faktiskt är möjligt, så att man åtminstone kan bromsa de prisökningar som våra lantbrukare möter och som riskerar att hämma vår egen livsmedelsproduktion. Det är extra viktigt i dessa tider.

Vad gäller stärkandet av Europas demokratiska motståndskraft – ett återkommande tema för min del – föreslår rådet en uppmaning till kommissionen att till fullo använda sig av förordningen om digitala tjänster, DSA, i arbetet med att stärka den demokratiska motståndskraften, alltså resiliensen, och förhindra desinformation. Vi har varit inne på det vid tidigare tillfällen. Syftet med att bekämpa desinformation är ju alltid

2025/26:31
28 mars

ädel, men vi ser ett tydligt behov i sammanhanget återigen understryka skillnaden mellan just denna information och legitimt nyttjande av yttrandefriheten.

Jag är övertygad om att statsministern håller med mig, utifrån vad som tidigare har anförts. Men vi ser hur många länder just nu inskränker friheten på internet. Jag måste också säga att EU tyvärr har en historik av moraliskt tvivelaktiga ambitioner på det här området. Därför anser vi att friheten på internet ska vara en naturlig parameter i diskussionen.

Slutligen finns det en hel del skrivningar om förenklingar för startup-företag och små och medelstora företag. Det ser vi som mycket positivt och även extra viktigt mot bakgrund av den utveckling vi ser i omvärlden.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Ordet går till Moderaterna och mig själv.

Statsministern beskriver den situation som har uppstått i förhållande till stödet till Ukraina, där Ungern har valt att uppträda på ett sätt som nog aldrig tidigare har skådats inom ramen för Europeiska unionen. Ett exempel är den banktransport som ungrarna beslagtogs när den var på väg till Ukraina. Det är väl den snälla beskrivningen av händelseförloppet. Det är en form av utpressning gentemot detta land som är i behov av stöd – inte utpressning. Det är såklart oerhört viktigt att stödet kommer Ukraina till del och att pengar på väg till Ukraina också når sin destination.

Kan statsministern beskriva närmare hur han ser på förutsättningarna att faktiskt nå fram vid det här mötet eller vid kommande möten? Hur ser det ut? Är det en fullständig låsning i förhållande till Ungern fram till dess att de har haft sitt val, eller finns det möjliga vägar framåt? Vad ska vi hoppas på, och vad kan vi inte hoppas på, i förhållande till den här problematiken?

Vad gäller Mellanöstern och Hormuzsundet har vi nu en situation på internationell oljemarknad som är långt ifrån optimal. Våra allierade i USA bedriver ett krig som vi aldrig bad om och som vi behöver förhålla oss till. Dessutom kommer det krav från andra sidan Atlanten att vi ska hjälpa till att hålla Hormuzsundet öppet. Europas ledare har varit tydliga med att det inte är vår uppgift att lösa det här problemet åt USA. Det är väldigt viktigt. Men det har också kommit en rad förtäckta eller mindre förtäckta hotelser gentemot EU.

Vad är statsministerns uppfattning om hur sammanhållningen bland de europeiska ledarna ser ut när det gäller detta, även här kanske främst i förhållande till länder som Ungern? Håller vi flanken gentemot USA när det gäller att inte blanda oss i kriget med militär kraft utan i stället lägga vår energi på att stötta de demokratiska krafter som ändå finns och de positiva scenarier som ändå skulle kunna bli slutsatsen av detta?

Anf. 7 HÅKAN SVENNELING (V):

Ordförande! Tack, statsministern, för dragningen!

Jag vill börja med Ukraina, där vår enighet här i Sverige är stor. Tyvärr kan detsamma inte sägas om de övriga europeiska länderna. Gång på gång har vi sett hur Ungerns Orbán, som statsministern redogjorde för, obstruerar när det gäller EU:s solida stöd till Ukraina. Även Ficos Slovakien verkar ibland ha anslutit sig till Ungerns linje. De har förhalat medlemskapsförhandlingar och sanktionspaket och nu senast, i december,

den överenskomna utbetalningen till Ukraina. Hur hanteras Ungerns blockerande, särskilt med anledning av det kommande valet i Ungern nästa månad?

Jag är också orolig för det finansieringsgap som fortfarande finns när det gäller stödet för Ukraina. Är det på väg att täckas på något sätt? Statsministern nämnde själv att han träffat Kanadas premiärminister, och jag tippar på att han även träffade Norges statsminister, med tanke på att mötet skedde i Oslo.

Min andra fundering kring Ukraina rör fredsförhandlingarna, som i praktiken har stannat av nu i och med kriget i Iran och Mellanöstern, vilket jag ska återkomma till. Sker enligt statsministern nu några reella diplomatiska försök gällande Ukraina?

Som statsministern nämnde har vi de senaste veckorna sett två ingripanden mot den ryska skuggflottan här i Sverige. Kan vi förvänta oss tuffare tag och ingripanden också från andra stater?

Så till Iran. Vi står med det iranska folket, ingen annan, för det är de som kräver demokrati och frihet. De har många gånger rest sig i protest mot en regim med sina legitima krav men har alltid mötts med brutalt våld från regimen, senast i början av detta år. Det iranska folket har lidit nog nu.

USA:s och Israels attacker är inte förenliga med folkrätten och inte heller Irans svar, som drabbar civilbefolkningen i andra länder i regionen. Den internationella rätten syftar till att skydda mindre stater från stormakters godtyckliga maktutövning, och den är därför viktig att försvara och upprätthålla. Folkrätten handlar om att i alla lägen skydda civilbefolkningen mot krigshandlingar och brott mot de mänskliga rättigheterna. Varje gång länder tar sig rätten att agera i strid med folkrätten urholkas dessa värden, som skydd för enskilda människor och för stater, och detta kan därför inte accepteras.

Det finns en akut fråga nu, nämligen tillgången till internet. Tillgång till internet är i dag tätt sammankopplat med yttrandefrihet. Därför behöver omvärlden sätta kraftig press på den iranska regimen för att öppna tillgången till internet, alternativt understödja andra möjligheter så att människor faktiskt kan organisera sig, kommunicera och göra sina röster hörda.

Irans folk har rätt till en framtid i fred och frihet. Det behövs en deeskalering, och diplomatin måste ta vid. Det måste sättas press på USA, Israel och Iran för att kriget ska avslutas genom diplomatiska förhandlingar. Vilka demokratiska försök görs nu från EU:s sida, dels för att öppna Hormuzsundet, dels för att åstadkomma en generell deeskalering i regionen?

När det gäller Gaza är oron stor över att Israel ännu en gång stängt gränsövergångarna till Gaza. Nu är endast Kerem Shalom öppen, men för vissa organisationer, nu senast FN:s barnfond Unicef, har även den övergången stängts. Samtidigt som kriget rasar i Gaza sker våldsamma attacker från bosättare på Västbanken. Varje dag kommer nya rapporter om att olivodlingar har skövats, boskap har stulits, bilar har brunnit och, för den delen, skott har avlossats mot obehövade civila, ofta med många dödsfall som resultat.

I maj 2025 godkände Israel etableringen av 22 nya bosättningar på ockuperad mark. I augusti förra året gav Israel klartecken till den så

2025-06-11
28 maj 2015
kallade E1-planen. Man vill dela upp Gaza-bank i en nordlig och en sydlig del och ytterligare skära av på Jerusalem. Detta lär drastiskt försvåra möjligheten till en fredlig tvästatlösning.

Bosättningar utgör ett tydligt brott mot den fjärde Genèvekonventionen och konstateras av ICC vara ett krigsbrott. EU måste agera kraftfullt för att förhindra att nya israeliska bosättningar tillkommer på palestinsk mark och se till att de befintliga bosättningarna avvecklas omgående. De sanktioner som finns mot den militanta bosättarrörelsen måste utvidgas. I dag tycker jag att EU-sanktionerna är alldeles för mesiga.

Vi är också oroade över utvecklingen i Libanon som en följd av Hizbollahs attacker och Israels offensiv. Det är allvarligt att språket gentemot Israel har urvattnats och tydliga krav försvunnit under den EU-process som har pågått inför rådsmötet, samtidigt som intensiteten i Israels offensiv i Libanon har ökat.

Gällande den 28:e regimen är Vänsterpartiet emot det förslaget. Vi menar att den 28:e regimen riskerar den svenska modellen samt nationell bestämmanderätt över exempelvis bolagsrätt, konkurs- och arbetsrätt och beskattning. Det skulle innebära mer överstatlighet när företag kan runda nationell lagstiftning.

Detta är ett grovt övertramp av EU:s befogenheter. Det måste ses som en del av en federalistisk agenda, där länder går från att vara medlemsstater till att bli delstater. Det är tydligt att man ännu en gång inte följt den så kallade subsidiaritetsprincipen.

Jag vill också avslutningsvis säga några ord om el. Jag tycker att det var tydligt utifrån statsministerns resonemang att Vänsterpartiets krav på Sverigepriser på el vore klokt att införa. Det är tydligt att fler kablar till kontinenten och olika typer av sammanlänknings snarare leder till att höga elpriser kommer in på marknader som i dag har låga elpriser. Jag träffade värmeländskt näringsliv i slutet av förra veckan och fick höra att ett lågt elpris är avgörande för svensk industriproduktion. Det behövs om vi ska kunna producera både stål, massa och andra saker som vi är bra på i det här landet.

Anf. 8 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Frågorna och reflektionerna bekräftar bredden på ämnena för det här toppmötet. Jag ska göra några nedslag.

Vi börjar med Iran och det krig som nu pågår. Det är alldeles uppenbart, tror jag, att många länder ser det ungefär som vi. Ingen kommer att sörja om den iranska regimen, som förtrycker sina egna och skapar oerhört stora problem för andra delar av världen, skulle ersättas av demokrati. Det är alldeles uppenbart. Ingen skulle heller hävda att agerandet just nu faller inom en normal tolkning av folkrätten. Där står vi, ungefär. Min egen bild är att bedömningen av om detta var rätt eller inte kommer att avgöras av hur kriget slutar.

Sverige har naturligtvis inga planer alls på att åka till Hormuzsundet. Inga andra europeiska länder har heller svarat jakande på de lite mer allmänna ropen. Däremot är det ett antal länder som har egna nationella intressen på plats: Storbritannien, Frankrike och Cypern, naturligtvis. Att hjälpa ett annat EU-land är rätt naturligt. Sverige kommer att fortsätta fokusera på den del av världen där vi har både inflytande och ett större mått av ansvar.

När det gäller den breda frågan om energi just nu är den mångfasetterad. Det handlar naturligtvis om den principiella frågan, beroendet av fossil energi. Där är Sverige bäst i klassen. Alla gillar inte att höra det, men så är det. Vi har ett näst intill fossilfritt elsystem och elektrifierar de delar som fortfarande är fossila medan andra delar av Europa har ett elsystem som fortsatt i hög grad är beroende av fossilt. De bytte från rysk olja och gas till olja och gas från Gulfen eller från Amerika. Det är kanske bättre ur beroendesynpunkt men innebär ett fortsatt beroende av det fossila och därmed det som är väldigt prismässigt volatilt just nu. Det är detta som är det grundläggande problemet.

Det här är inte Sveriges bekymmer. Vårt bekymmer är snarare att många länder i Europa har för liten egen kraftproduktion. Vi är för att man bygger ut näten, om man också bygger ut kraftproduktionen. Vi kommer, som Ebba Busch sa i går, att vara extremt kritiska till att försöka bygga ut näten om man inte samtidigt bygger ut kraftproduktionen utan tror att transmission ska ersätta själva produktionen. Det hörs nästan på namnet att det inte är möjligt. Detta kommer vi inte att medverka till.

Vi kommer dessutom att fullständigt motsätta oss varje försök att vid en sådan manöver lägga beslag på en fjärdedel av de svenska flaskhalsavgifterna. Om andra länder, till exempel Tyskland och Polen, sinsemellan har transmissionsproblem, vilket man lätt kan föreställa sig, är det en fråga som de får lösa genom utbyggd kraft och transmission mellan sina länder, inte genom att använda svenska flaskhalsavgifter. Det är ett fåtal länder som över huvud taget har detta, men vi gjorde som EU sa och byggde olika elprismråden. Detta kommer vi alltså med väldig kraft att motsätta oss; det kommer inte att hända.

Just nu, efter de senaste dagarnas diskussion, är mitt intryck att det finns texter som går rätt långt i vår riktning. Det kommer att krävas mycket för att försvara de texterna, det vill säga se till både att svenska resurser inte används för andra länders utbyggnad och att Sverige, precis som tidigare, har rätt att använda våra flaskhalsavgifter till temporära elstöd, om det visar sig nödvändigt på grund av höga elpriser. Där är vi inte än. Det kommer att kräva mycket för att försvara svenska intressen. Men det är med den inställningen som vi åker till det här mötet och till möten i andra rådskonstellationer.

Vi står upp för den europeiska klimatpolitiken. Jag tycker att Ursula von der Leyen också gör det. För er som har läst hennes brev och hennes slutsatser när det gäller hur man ska se på ETS, på gjorda investeringar och på rättvisa mellan dem som har följt regelverk och dem som har varit långsamma står vi bakom den analys hon gör. Jag uppfattar att vi är i gott sällskap, men det finns onekligen länder som ser detta på mycket kortare sikt och menar att lägre priser på koldioxid just nu temporärt skulle hjälpa dem i en tuff tid. Vi tror att detta är en alldeles för kortsiktig syn på europeisk konkurrenskraft.

Desinformationsfrågor togs upp. Detta är oerhört viktigt. Det hämtar sin näring ur flera olika händelser. En spektakulär sådan var den ryska infiltrationen av det rumänska valet – rakt in i ett EU- och Natoland. Ett annat exempel som är lika spektakulärt men inte formellt berör oss i EU och Nato är Moldavien, som nu tre gånger har lyckats motstå allvarliga ryska försök att lägga beslag på det nationella valresultatet.

Jag vet inte om jag har nämnt det 2015/2016 i kretsen, men jag samlade för inte så många veckor sedan alla tisdagens partiledare tillsammans med våra tjänster och myndigheter som ansvarar för dessa saker för en diskussion om just illegitim utländsk påverkan inför val, som skulle kunna drabba även Sverige. Myndigheterna var noga med att säga att de just nu inte ser några sådana tecken, men det som har hänt i andra länder kan ske också i vårt land. Det krävs en väldig noggrannhet med att vara på tårna när det gäller varje sådan tendens.

Detta är det olagliga, och det kan ske via nätet och också på andra sätt, men mest sannolikt via nätet. Där är det bra att vi har gemensam lagstiftning.

Sedan finns det naturligtvis laglig påverkan, som vi ändå kan tycka är olämplig. Andra länder har naturligtvis all rätt i världen att, om de så önskar, försöka lägga sig i det svenska valet, på samma sätt som svenska politiker har all rätt i världen att lägga sig i andra länders val. Regeringens grundläggande hållning är att man bör undvika att göra på det sättet, men det är absolut inte olagligt. Det finns inga myndigheter som kan gripa in i sådana saker. Det handlar om att försöka hålla det svenska valet så rent som möjligt för svenska folket att avgöra. Det kommer alltid att finnas en diskussion om vad som är olagligt och vad som är olämpligt.

När det gäller Ukraina är den enkla saken att konstatera att Ungern gör allt de kan för att sabotera för Ukraina. Det är ingen nyhet i den här kretsen. Det de gör nu är att backa från en uttrycklig överenskommelse om de 90 miljarderna – inte av princip, men de säger att om inte gasleveranserna genom Druzhba-pipelinan kommer igång igen kommer de att blockera utbetalningarna. Nu har EU-kommissionen erbjudit hjälp för att undersöka och för att skapa förutsättningar för den sortens lagliga leveranser till Slovakien och Ungern som de begär och som de nu gisslanhåller Ukraina för. Ungern har såvitt jag vet inte svarat på detta än. Men de kommande dygnet kommer att bli en värdemätare när det gäller detta. Det är alldeles uppenbart att det som Ungern gör är helt oacceptabelt, men likväl krävs enighet för ett antal saker i EU. Regelverken skrevs inte med tanken att något land systematiskt skulle kunna kidnappa ett annat land när det gäller detta.

Nu hoppar jag lite grann, för jag fick också en fråga om diplomatin. Vi är fortfarande kvar i Ukraina, men vi pratar egentligen om de amerikanska försöken att fredsförhandla, tyvärr inte åt Ukraina utan mellan Ukraina och Ryssland. De försöken har ställts på högkant några gånger – eller vi har väl upplevt att de är på högkant. Det har varit ständigt nya, snabbt inkallade möten. Jag har varit med på de flesta av dem, och de slutar varje gång med samma sak: De rinner ut i sanden, och så händer det något annat.

Jag tror att det finns en betydande uppgivenhet just nu över hur rätt USA läser Ryssland i detta. Jag har i den här kretsen flera gånger förut sagt att USA hävdar att de kan mäkla fred med ett Ryssland som skulle vilja ha rimliga villkor för Ukraina. Så länge Ukraina tycker att de samtalen är meningsfulla kommer hela koalitionen att stå upp bakom Ukraina, men vi ser inga som helst tecken på att Ryssland menar allvar. Det har vi framfört många gånger. Vi har rätt bra koll på vad Ryssland tycker och tänker, och vi ser alltså inga sådana tecken.

Låt mig slutligen ta upp detta med den 28:e regimen. Det är ju ett lite knepigt namn på en idé som går ut på att om inte 27 länder, alltså alla EU-

länder, kan enas om gemensamma nationella regler skulle man kunna tänka sig en 28:e regelsamling. Det skulle i så fall innebära att företag kan välja: Antingen anpassar de sig till 27 olika länder, eller så finns det en 28:en regelsamling som gäller överallt.

Jag tillhör dem som tror att detta låter elegantare än det är i praktiken. Men det kan finnas områden där det skulle kunna funka. Till exempel har kommissionen nu lagt fram förslag som handlar om registrering av bolag, alltså digital registrering över landsgränser. Där kanske man skulle kunna snabba på ett antal processer genom att göra det enklare för ett företag att tillåtas operera i olika länder men därefter förstås följa varje lands regelverk.

När det gäller skatteregler och arbetsmarknadsbestämmelser ser jag inga förutsättningar för en 28:e regim över huvud taget. Men om kommissionen tror att det är en väg framåt för framför allt nystartade bolag och för digitala företag ska vi naturligtvis inte motsätta oss det. Men jag tror inte att vi ska ha några stora förhoppningar. Den andra förenklingsagendan, som EU-parlamentet har varit pigg på att stoppa, är otroligt mycket mer potent. Där handlar det om att förenkla för företag att slippa rapporteringsbördor som har ålagts dem. Den är mycket kraftfullare än idén om en 28:e regim.

Herr ordförande! Jag tror att jag nu har täckt de flesta frågor som dök upp. Annars får jag återkomma i andra omgången.

Anf. 9 ANNA LASSES (C):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen och de svar som har getts så här långt! Jag vill börja med Ukraina och den otroligt beklagliga situation som råder när det gäller Ungern. Vi står naturligtvis bakom regeringens linje där. Jag och Centerpartiet har tidigare tagit upp att man borde se över detta med att man måste vara helt eniga. Det är uppenbarligen ett problem. Sedan betyder det kanske att vi inte alltid får som vi själva vill. Men det är ändå någonting som man bör fundera över.

Vi står också bakom det som gäller förslagen till rådsslutsatser gällande Iran och Israel. Det är inget konstigt med det.

Låt mig gå över till energi och el. Där lyfte statsministern tidigare fram Moldavien som ett föregångsland när det gäller motstånd, resiliens, i fråga om påverkan. Men de är också en förebild när det gäller elproduktion. Det är ett land som har lyckats bryta beroendet av rysk gas och hittat andra vägar. Man skulle önska att fler europeiska länder tittade på Moldavien som ett exempel.

När det gäller energipriserna kan jag inte annat än hålla med. Jag gläds över att statsministern tar upp detta med att vi måste stå upp för ETS och klimatarbetet och hålla igång det. Det är viktigt att värna ETS, för det är också det mest marknadsbaserade verktyg vi har. Det vore ostrategiskt att underminera det, inte minst på grund av kriget i Iran och Mellanöstern. Det är mycket bra att det lyfts fram.

Det som gäller den europeiska konkurrenskraften håller jag också i stort med om. Ett problem som också har med konkurrenskraft att göra är faktiskt befolkningsutvecklingen i Europa. Det ser vi mer och mer. Där kan man lyfta fram vikten av att värna den kompetens vi har och att göra det på ett bättre sätt. Det är ytterligare en faktor, i tillägg till de som redan har lyfts när det gäller konkurrenskraft.

Så kommer jag till budgeten och 2025F2631n om jag förstår att det kanske inte är den stora frågan vid det här-mötet är det ju onekligen en oerhört stor fråga generellt. Vi står naturligtvis bakom den budgetrestriktiva linjen, med undantaget att Ukraina måste ha det stöd som Ukraina behöver.

Det finns dock två andra saker som jag skulle vilja ta upp här. Jag känner ju till statsministerns och regeringens mycket goda agerande när det handlade om rätten till abort och det initiativ som kom från organisationen My Voice, My Choice. Jag vill verkligen ge en eloge för regeringens och statsministerns arbete där. Men efter 2027 är det osäkert hur det hela ska finansieras. Därför vill jag redan nu skicka med att man på något sätt måste tillse att detta säkras även i den nya långtidsbudgeten.

Om vi går vidare på området jämställdhet finns det en annan sak som jag vill ta upp. Mot bakgrund av de nedskärningar som har skett av biståndet i världen är EU:s bistånd nu det absolut största. Just under de här veckorna sitter man och tittar på hur biståndsdelen av MFF ska fördelas.

Nu är jag mycket medveten om att detta inte ligger på statsministerns detaljeringsnivå. Men det vore ändå bra om Sverige, som ju står upp för jämställdhet och SRHR-frågor, kunde se till att en del av biståndsbudgeten inom MFF går till just jämställdhet och SRHR-frågor. Detta vill jag alltså lyfta, inte minst med tanke på det som kom i morse på radion om Unicefs rapport som visar att barnadödligheten förmodligen kommer att stiga och att det finns en stark koppling till just neddragningen av biståndet till SRHR och jämställdhet i världen.

Låt mig så kommentera detta med försvarsförmågorna. Där håller vi också med om regeringens linje.

Sen finns det en fråga där jag ändå känner en väldigt stor oro när det gäller det som statsministern lyfter nu. Det handlar om flyktingkonventionen. Statsministern tog exemplet med våldtäkten, och den är ju naturligtvis olycklig. Vi står naturligtvis bakom att man inte ska ha rätt att stanna i Sverige om man begår våldtäkt, och min synpunkt handlar absolut inte om det.

Samtidigt är det dock viktigt att verkligen stå upp för folkrätten och rättsstatens principer. Där är flyktingkonventionen en jätteviktig del.

Här vill jag ställa en fråga, för jag är verkligen orolig för detta: Vad tänker man sig när man säger att man vill luckra upp och förändra i flyktingkonventionen? Jag hoppas att vi fortfarande står upp för att inte skicka tillbaka människor som riskerar dödsstraff och tortyr.

Anf. 10 MAGNUS BERNTSSON (KD):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för inledningen och för svar på tidigare frågor!

Det är mycket på dagordningen, men jag börjar med Ukraina. Det är en styrka att Sverige är den tredje största militära givaren, men det visar också att det finns kollegor som behöver göra mer än att bara prata om stöd till Ukraina. Jag tycker statsministern har anledning att tala allvar på mötet och visa lite besvikelse över vissa som inte steppar upp.

Jag vill också lyfta frågan om kvalificerad majoritet i utrikespolitiken. Det har redan hänt alltför många gånger att vissa länder hållit utrikespolitiken som gisslan för inrikespolitiska frågor. Nu har Ungern satt det i system. Detta är ett stort bekymmer för Europa, inte bara vad gäller

stödet till Ukraina. Det handlar också om konkurrenskraften och den långsiktiga styrkan.

Jag hoppas att den frågan kommer att diskuteras på ett mer allvarligt sätt. Det Ungern håller på med just nu följer inte praxis och det sätt vi hanterar frågor på i Europa. Jag är övertygad om att det kommer att diskuteras utifrån det perspektivet. Men jag tycker också att frågan om kvalificerad majoritet bör få en allvarlig samtalsrunda.

Låt mig ta upp något annat som gäller Ukraina. När vi ser hur svenska myndigheter agerar resolut mot fartyg ur skuggflottan måste jag säga att jag känner mig stolt. Detta vill jag skicka med till statsministern.

Iran har en regim som inte bara har gett sig på sin egen befolkning, utan man har också försökt skapa kris, krig, oro och terrorism runt om i världen. Det är något Ukraina har fått känna av. Det finns ingen ukrainsk stad som inte har fått känna av Shaheddrönare som riktats mot dem.

Iran har också varit ormens huvud i den meningen att de finansierat proxygrupper runt om i Mellanöstern, som Hamas, Huthi och Hizbollah. Nu ser vi hur man har sett till att Hizbollah startat ytterligare ett krig, som drar in Libanon i oro genom att man skickar raketer mot Israel. Det är tydligt att det inte är för Libanons skull som Hizbollah har startat detta. Det tycker jag märks tydligt, och man hör det även av shiitisk befolkning, som är väldigt missnöjd med Hizbollah. Det är en terroristorganisation som måste avväpnas. Den kan inte ha någon makt över framtiden i Libanon.

Vi ser också hur den iranska regimen har riktat in sig mot Europa, och inte minst mot oss här i Sverige. Judiska intressen har drabbats, och människor med den bakgrunden har blivit utsatta för mordförsök och annat. Vi ser också hur man har agerat gentemot iransk diaspora här i Sverige. Vi ser rättegångar just nu.

Det här är väldigt allvarligt, och jag hoppas att det kommer att diskuteras i den europeiska kretsen hur vi ska kunna motarbeta ett sådant scenario i fortsättningen.

Egentligen var mötet avsett att diskutera konkurrenskraft. Det är jätteviktigt, för det handlar om svenska jobb. Det handlar om det långsiktiga stödet till Ukraina. Om vi inte klarar av att öka den europeiska konkurrenskraften kommer det att vara svårt med båda de delarna. Det är viktiga frågor som diskuteras i detta.

Jag är glad över att kärnkraftsfrågan är uppe på ett tydligare sätt och att det är många fler som är med i kärnkraftsalliansen. Vi har ju här i Sverige sett vad som händer när politiska beslut gör att man lägger ned kärnkraft för tidigt. Det finns andra länder i Europa som har upptäckt samma sak, vilket också är väldigt tydligt i von der Leyens brev. Vi uppskattar att det pratas tydligt om detta.

Det visar också att vi har mer att göra i Sverige. Vi måste se till att vi får fortsätta vägen mot ny kärnkraft i Sverige. Det handlar om att vi ska kunna vara oberoende och att vi inte ska hamna i en beroendeställning till Ryssland, Kina, Iran eller någon annan auktoritär regim. Dessutom är kärnkraften fossilfri och bra för framtiden.

Min partiledare, vice statsminister Ebba Busch, var ju väldigt tydlig här i början av veckan vad gäller frågan om flaskhalsintäkter och hur de behöver användas i Sverige. Därför ska jag inte gå in mer på det. Men det är väldigt viktigt att regeringen fortsätter att vara tydlig i den frågan.

Slutligen har vi detta med den 28/10/2023. Det finns ju ambitioner att göra det lättare för startup-företag. Det är viktigt att EU kan hitta sätt att göra det på. Men jag är glad över hur statsministern uttryckte sig i de frågorna. Jag ska inte gå in så mycket mer på det.

I stället ska jag säga att anledningen till att konkurrenskraftsfrågorna är på bordet är att det var en prioritering från det svenska ordförandeskapet. Det är bra att man håller i den frågan. Det kräver att man faktiskt vågar göra omprioriteringar i den kommande MFF:en och fokusera på förenklingar och se till att Europa blir konkurrenskraftigt. Lycka till med mötet!

Anf. 11 REBECKA LE MOINE (MP):

Ordförande! Tack, statsministern, för dragningen!

Jag tänker inleda med de punkter som det finns samsyn om och där vi från Miljöpartiet vill instämma och önska lycka till. Det gäller förstås engagemanget och arbetet för Ukraina. Jag tänker också tacka för att statsministern nämnde det initiativ och de samtal som har förts kring klimatet. Jag kan bara instämma.

Vi har samsyn i att det finns många svenska företag som ligger i framkant och som mår bra av långsiktiga spelregler. Det är därför viktigt att vi står upp för den klimat- och miljölagstiftning som finns inom EU och som många redan har anammat och investerat i.

Nu går jag in på de frågor som det inte finns särskilt stor samsyn kring. Det gäller energi, säkerhet och konkurrenskraft. Vi från Miljöpartiet ser väldigt positivt på regelförenklingar som kan boosta den gröna omställningen och göra det lätt att investera och restaurera när detta behövs. Vi behöver både för klimatets och naturens skull stora och kraftfulla åtgärder inom detta, och då kan regelförenkling vara ett tillvägagångssätt.

Vad gäller det som sägs om resiliens och om att göra sig oberoende tycker jag att det rimmar väldigt illa med just kärnkraft. Om man ser det utifrån ett fiendeperspektiv och ett försvarsperspektiv är det väldigt riskabelt med just kärnkraft, som blir ett strategiskt mål för fienden. Det är också svårt både för svensk del och för EU:s del att förse reaktorer med anrikat uran. Även om vi skulle öppna hundra urangruvor i Sverige kan vi inte stoppa in uranmalm i kärnkraftverk.

Rosatom står för runt 40 procent av den internationella globala marknaden. Vi har också Euratom, som är en solidarisk mekanism för upphandling av anrikat uran. Det är svårt att se att vi skulle kunna köpa ett enda gram anrikat uran utan att det också skulle gynna Putins krigskassa.

Jag är bekymrad över att man pratar om detta som att problemet inte finns, för det är ju ett sätt att göra sig väldigt beroende av de länder som faktiskt har anrikat uran och som har den kapaciteten.

När det gäller just Rysslands anfallskrig mot Ukraina har en studie nyss kommit från Mistra Electrification, som visar att stödet till fossila subventioner gick från 59 miljarder till 136 miljarder under 2022. Det är ytterst oroväckande att vi i det här läget har fördjupat beroendet av det fossila. Under motsvarande tid kunde man se att stödet till förnybar energi minskade från 80 miljarder till 61 miljarder.

Nu står vi inför en oljekris som eventuellt blir långvarig, och vi behöver lära av de här misstagen och stötta hushåll snarare än oljeländer. Det är

väldigt bekymmersamt att regeringen har frågat EU-kommissionen om att få göra undantag för att kunna sänka fossilskatten ännu mer. Frågan är hur detta visar på ledarskap. Hur kan vi förvänta oss detta och ha en retorik där vi ber EU att göra sig mer oberoende av det fossila?

Det är väldigt sårbart att göra sig beroende av det fossila, både rent geopolitiskt och om vi tänker på effekterna. Vi pratar då om klimatförändringar och förstörelse av natur.

Den brittiska underrättelsetjänsten har kommit med en rapport som verkligen gör det tydligt att miljöfrågor är centrala ur säkerhetsperspektiv och beredskapsperspektiv. Man beskriver det som riskmultiplikatorer. Om det till exempel sker en översvämning kommer det att kunna få väldigt negativa effekter för elförsörjning och infrastruktur. Det skulle också kunna skada och omöjliggöra sjukvård, och det skulle kunna slå ut betalningssystem.

I sådana här risksituationer och i väldigt osäkra tider behöver vi göra vad vi kan för att inte addera risker. Vi behöver därmed hantera och se just miljöfrågorna som en central del av beredskap och säkerhet.

Det är väldigt viktigt att vi i vår långtidsbudget inom EU gör det som vi har åtagit oss och lovat på G20-möten, i WTO-sammanhang, enligt Parisavtalet och enligt Kunming–Montreal-avtalet, nämligen att fasa ut de miljöskadliga subventioner som just nu snedvrider marknaden till förmån för de länder vi vill göra oss oberoende av.

Min fråga till statsministern är om regeringen och statsministern tänker ta initiativ vid kommande möte och i kommande MFF-sammanhang för att sluta snedvrider marknaden till förmån för fossilindustrin och för att fasa ut miljöskadliga subventioner.

Anf. 12 ELIN NILSSON (L):

Ordförande! Tack, statsministern, för informationen och de svar som har getts hittills. Jag ska inte bli så värst långdragen, men jag tänkte uppehålla mig lite vid Ukraina. Det är ju en bred dagordning, men jag väljer att fokusera på det.

Det är välkänt att Ukraina är i stort behov av luftvärn och ammunition. Samtidigt ser vi att situationen i Mellanöstern ökar efterfrågan från andra länder på de här produkterna, och det finns flaskhalsar i systemet. Som jag uppfattade det statsministern sa är det en fråga som förmodligen kommer upp vid mötet.

Vad kan man göra på EU-nivå för att främja och stärka produktionen och kanske framför allt för att motverka de här flaskhalsarna, som riskerar att påverka Ukrainas försvarsförmåga negativt? Det är ju avgörande för Ukrainas förmåga att försvara sig.

Anf. 13 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

När det gäller Ungern och Ukraina uppfattar jag en mycket bred enighet. Då kommer jag till frågan om hur vi kan acceptera att Ungern stoppar sådant som vi är eniga om. Vi har ju pratat om detta i den här kretsen flera gånger förut, alltså om möjligheten till kvalificerade majoriteter. Ni vet ju vad jag brukar svara: Sverige är en varm anhängare av att oftare använda kvalificerade majoriteter, inte minst i utrikespolitiska frågor.

Alla länder är dock inte lika sugna på att bli medlemmar och vi är skeptiska till att använda kvalificerade majoriteter när det gäller frågor där vi tycker att det är väldigt centralt att makt inte flyttas från Sverige, till exempel skattefrågor. Andra länder är inte lika övertygade om den saken heller. Vi står och stampar ganska mycket i det.

Det krävs enighet för att övergå till kvalificerade majoriteter. Det finns alltså ett antal spelregler som helt enkelt är svåra att komma runt, men vi fortsätter att diskutera detta.

Kaja Kallas var i Stockholm för bara några veckor sedan, och hon var med på ett möte med det nationella säkerhetsrådet. Då diskuterade vi i detalj vad man skulle kunna göra med kvalificerade majoriteter inte minst i den sortens frågor.

Det har pratats om energipriser på många olika sätt. Det grundläggande problemet är det fortsatta fossilberoendet i Europa. Vi är ju inte på något sätt felfria i Sverige, men i de här frågorna har vi kommit otroligt långt i jämförelse med andra länder. Det beror inte minst på att vi tidigt fattade ett antal strategiska beslut.

Alla länder kan inte jämföra sig med Sverige när det gäller vattenkraft; det är uppenbart. Vi var tidiga. Som ni som har läst historieböckerna vet var det inte okontroversiellt att bygga ut älvarna. I dag tror jag att många skulle säga att det är en otroligt strategisk resurs för Sverige att ha så mycket stabil lagring och sparkraft som vi har där.

Vi byggde också tidigt ut kärnkraften. Vi gjorde det på grund av oljeprischockerna på 70-talet. Det var redan då en prisfråga som gjorde att vi fattade vågade beslut om att bygga kärnkraft i Sverige. Det var tolv reaktorer sammantaget. Jag skulle säga att det var ett så fundamentalt beslut för svensk konkurrenskraft att bygga kärnkraftverk i Sverige att det i dag framstår som självklart, tills man börjar lägga ned detta. Då inser man vad man saknar.

Först var det alltså en prisfråga, och sedan blev det en klimatfråga. Nu är det också en säkerhetspolitisk fråga. Om andra länder i Europa också hade gjort detta hade vi varit mycket mindre beroende av först rysk fossil energi och därefter fossil energi från Gulfstaterna. Det hade varit mycket bättre, men att drömma om det är lite meningslöst. Det är också därför vi är så bestämda med att man nu inte bara ska omfördela den energi som finns utan också bygga mer permanent stabil basenergi på olika ställen i Europa.

Vi har respekt för att EU inte har någon beslutsmakt. EU kan inte tvinga Tyskland att återöppna kärnkraftverk, men EU kan kräva att den som vill ta del av andras energiproduktion också skapar sin egen energiproduktion. Det är det centrala budskapet i detta – och om det inte sker kommer Sverige inte att vara the good guy som med svenska resurser hjälper de länder som själva inte skapar energiproduktion.

Alla förstår ju att man på kort sikt inte kan bygga några nya stora saker alls. På kort sikt kan man ersätta rysk fossil energi med annan, mindre säkerhetshotande fossil energi, men man sitter där man sitter. Jag tycker att det är oerhört viktigt att säga detta.

Samtidigt kan man säga att utan ETS, alltså prissättningsystemet på utsläpp i Europa – alla känner ju inte till byråkratförkortningarna – som så många svenska företag har varit bra på att anpassa sig till hade vårt fossila

beroende varit ännu större. Detta missar en del som nu tycker att det är problematiskt med ETS eller med den europeiska klimatpolitiken.

Den europeiska klimatpolitiken är den bästa som världen har skapat så här långt, och det blir ännu tydligare nu genom kontrasten till vad andra världsdelar gör. När det gäller USA är det alldeles uppenbart att de drar sig undan, och Kina imponerar ibland och förfäras ibland, som ni alla vet. Det europeiska är alltså det bästa vi har.

Demografifrågan är inte på tapeten just nu, men eftersom den nämndes vill jag bara säga att det är nästa riktigt stora fråga. När vi är bortom krig och annat elände kommer Europa att behöva diskutera demografifrågorna.

Vi kan vara glada i Sverige, för vi ligger i den relativa toppen i Europa. Den senaste siffran för fertiliteten är 1,42. Det säger inte alla så mycket, men det är den lägsta summerade fertiliteten som Sverige någonsin har uppmätt – och då ligger vi ändå bättre till än många andra länder. En del länder ligger närmare 1,0 och en del länder i Asien ligger under 1,0. Det antyder vad som skulle hända med pensionssystem och många andra saker när man har en åldrande befolkning. Det är en fråga som jag tror att vi har många skäl att ägna oss åt.

Jag vill säga några ord om flyktingkonventionerna. Vårt syfte är inte på något sätt att ifrågasätta den europeiska konventionen om mänskliga rättigheter. I dag gör den att en person som begår ett allvarligt brott inte kan utvisas om han eller hon – det är nästan alltid en han – anses ha nära anknytning till sitt nya land. Det här har Danmark drivit hårt, med vårt stöd: Det är inte rimligt att man kan använda sin egen anknytning till ett nytt land för att slippa konsekvenserna när en domstol väljer att ha utvisning med i själva beslutet – det är stötande.

En annan fråga som vi nu också driver handlar om flyktingkonventionens krav. Den stipulerar att det ska vara ett synnerligen grovt brott för att en person ska kunna utvisas – och en våldtäkt mot en 16-årig flicka räknas till exempel inte som ett sådant grovt brott. Det är en helt annan fråga att vi har regelverk som säger att vi inte kommer att göra detta om man hotas med dödsstraff.

Det här är människor som i praktiken kan använda sin flyktingstatus för att gömma sig i Sverige och begå grova brott här. Det tas alltså större hänsyn till gärningsmannens intressen än till brottsoffret. Det är också stötande.

Det är dessa två saker vi driver just nu. Vi gör det också för att vidmakthålla auktoriteten och legitimiteten i flyktingkonventionen. Det värsta som skulle kunna hända är att länder helt enkelt slutar att ansluta sig till konventioner för att de tycker att det får orimliga konsekvenser för deras egna länder. Det här är en viktig fråga.

När det gäller Ukrainafinansieringen är jag orolig; det är ingen tvekan om det. Kom ihåg att de 90 miljarderna ju var en B-lösning. A-lösningen var att använda ryska frysta tillgångar, men det visade sig till slut att det bara var Norden, Baltikum, Tyskland, Nederländerna och kanske ett par länder till som fullt ut stod upp för den lösningen. De 90 miljarderna, som alltså är ett lån på EU-nivå, var en andrahandslösning – som vi ännu inte har lyckats genomföra eftersom Ungern stoppar den. Jag är alltså orolig över finansieringsfrågorna.

IMF, alltså Internationella valutafonden, har en brygglösning om ungefär 8 miljarder US-dollar som också är viktig. Det är den och EU-

lånen som utgör de centrala pengarna. Om inte en lösning snart kommer på plats blir det allvarliga problemen.

Lägg till detta att alla nu avvaktar vart USA tar vägen långsiktigt. När det gäller materiellt stöd och pengastöd har Europa ersatt nästan allting. Nettot är minus 13 procent i den senaste räkningen. USA har dragit sig tillbaka. Europa totalt sett har steppat in mer. Nettot är ändå negativt för Ukraina. Samtidigt har Ukraina ökat sin egen förmåga att producera försvarsmateriel i en våldsam hastighet. De är självförsörjande på en del saker, men inte på allt.

Jag är absolut oroad för att de ekonomiska problem som finns i stora delar av Europa, delvis drivna av Mellanöstern och en trötthet efter flera år av hög inflation, kommer att driva fler till att vilja minska sitt stöd snarare än att öka sitt stöd. Det ska vi vara medvetna om.

Senast såg jag att Belgiens premiärminister tyckte att man skulle återuppta handeln med Ryssland. Han fick förvisso kraftigt mothugg av sin egen utrikesminister, men vi ser åtskilliga sprickor i muren som jag inte tycker att vi ska blunda för.

Det här för mig tillbaka till vapenfrågan. Det finns ett antal vapensystem där USA är fundamentalt. Det går åt en väldig mängd sådana vapen i Mellanöstern. Det försämrar möjligheterna och tillgängligheten för Ukraina, oavsett vem som betalar för dem. Och det är ett hot mot ukrainskt luftförsvar.

Samtidigt vill jag säga i denna krets att samtalen mellan Sverige och Ukraina, inte om stöd utan om affär när det gäller Gripen, fortsätter och har kommit ganska långt. Det handlar i sin tur om finansieringsfrågorna. De 90 miljarderna är en viktig del för att finansiera en långsiktig uppbyggnad av den ukrainska försvarsmakten.

Innan jag tar upp Iran vill jag säga något om konkurrenskraftsfrågorna. Det är alldeles uppenbart att de frågorna handlar om välstånd, det vill säga se till att europeisk ekonomi växer. Den växer långsammare totalt sett nu än vad den kinesiska och den amerikanska ekonomin gör. Det är inte alltid européer pratar om detta, men så är det och har varit under lång tid. Den svenska ekonomin växer snabbare än Europasnittet. Det är vi tacksamma för, men det är fortfarande på en lägre nivå än historiskt.

Konkurrenskraftsfrågorna handlar om ekonomi, men därmed också om säkerhet. På lång sikt kommer Europa inte att kunna finansiera vare sig Ukrainastöd eller egna försvarssatsningar om vi inte har en stark ekonomi som kan bära både välfärd och säkerhet samtidigt. Det är en underskattad fråga i svensk debatt.

Då var det Iran. Engagemanget i Iran är just nu mångfasetterat. Men 47 år av brutal religiös diktatur engagerar många europeiska länder – för sin egen skull och även för att det finns stora diasporor i våra länder som på goda grunder är mycket engagerade i dessa frågor.

Iran är även så destruktivt på andra vis; mot Ukraina i leveransen av drönare som har slagit hårt mot landet och i finansieringen av terrorgrupper i Mellanöstern. Iran är sannolikt världens största sponsor av internationell terrorism. Det gör att Iran inte är en iransk fråga, utan Iran är en djupt internationell fråga som berör i princip hela världen. Vi har själva, som ni vet, fått smaka på detta tydligare än flera andra länder.

Det finns personer i iransk fångenskap. Johan Floderus fick vi ut till slut efter 790 dagar, kidnappad, gisslanhållen. Dessutom finns en iransk

förmåga att mobilisera svenska gängkriminella för att begå brott, inte minst mot judiska och israeliska intressen på svensk mark. Den svenska säkerhetstjänsten är otroligt på tårna i att bevaka detta just nu. Det gäller att skydda exiliranier i Sverige, skydda svenska, israeliska och amerikanska intressen i Sverige. Det här är säkerhetshotande på allvar också för Sverige. Det finns därför starka skäl för att vara engagerade i frågan, och det är också det som gör att vi är noga med att säga att om det här slutar med att vi får en bättre ledning i Iran än den som hittills har terroriserat Iran och omvärlden skulle det vara bra för världen.

När det gäller Miljöpartiet vill jag respektfullt säga att vi är överens om ett antal saker, och vi är oeniga om andra saker. Så är det. Vi behöver inte spilla så mycket tid för att konstatera att vi tycker olika, framför allt när det gäller energifrågor, kärnkraftsfrågor och så vidare.

När det gäller regelförenklingar kan man naturligtvis säga att varje regelförenkling kan hota någonting som regeln var tänkt för från början. Man kan också vända på steken och säga att när man lägger regel på regel på regel – det har vi också lärt oss i Sverige – kan helheten bli så dålig att den inte motiverar alla de ingrepp som har gjorts.

När det gäller europeiskt företagande finns en stark konsensus, långt in i de sektorer som bedriver grön omställning, att europeiska regelverk är tungrodda, svårarbetade, försvårar Europas möjligheter att använda den gemensamma inre marknaden. Där tycker vi olika, och det får vi helt enkelt stå för.

Mellanöstern och vapen har jag redan tagit upp. Jag tror, herr talman, att jag har täckt in det mesta.

Förlåt! Herr ordförande!

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Jag tänkte just säga att jag blev befordrad lite snabbt här.

Anf. 15 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Vi ska inte lägga oss i riksdagens talmansval!

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Nej, det gör vi inte, och det är inte dags än på ett tag.

Men nu finns det möjlighet till en kortare andra runda.

Anf. 17 MATILDA ERNKRANS (S):

Herr ordförande! Först till Ukraina. EU måste leverera på det ekonomiska stödet som redan är beslutat och få på plats nya sanktioner mot Ryssland. Allt stöd till detta.

Jag har varit minister i två regeringar, i två departement, i olika samarbetskonstellationer. Jag vet hur Regeringskansliet fungerar. Jag har ju också haft förmånen att leda Socialdemokraternas arbete i EU-nämnden under fyra år, och jag har på första parkett fått se hur Åkesson har halat in Kristersson också när det gäller EU-politiken, trots att man sa tvärtom inför valet. Också i EU-politiken styr Kristersson lite på nåder av Åkesson.

I detta landskap vill jag vara tydlig med att det är svårt för oss att känna av hur man ska agera i ett samråd med statsministern. När ska vi anmäla

2025-26-31
2025-26-31
skarpa avvikande ståndpunkter och några tydliga förväntningar på delar där vi tycker att statsministern inte kan bevisa för sin leverans?

Vi väljer oftast, och vi kommer att välja i dag också, att det är viktigt att Sverige förhandlar för hela Sverige och att Europa håller samman, inte minst i dessa osäkra tider.

Att vi inte omfamnar Kristerssens ledarskap och att vi tycker att Kristerssens tid i regeringen snarare har präglats av dubbelspel och misslyckanden är ingen hemlighet. Att vi ställer högre krav och tycker att Kristersson har mer att bevisa är väl det som jag vill försöka vara tydlig med i det avslutande anförandet, utan att anmäla skarpa avvikande ståndpunkter.

Jag ska försöka vara tydlig. Det gäller bland annat det som kallas för den 28:e regimen. Generellt är vi givetvis för att vi ska stärka europeisk konkurrenskraft, men tyvärr är det ofta att förslag ser bättre ut på skrivbordet än vad de är i verkligheten. Det har gått fort, och det är verkligen inte glasklart att det blir enklare med ett 28:e regelverk utöver de 27 som redan finns. Det kommer att finnas gränsdragningsproblem. Vi socialdemokrater vill skicka med att vi verkligen inte vill ge EU kompetens över arbetsmarknadsregler och skatter. Det går fort fram, och vi får lite olika signaler från vad statsministern säger och vad statsministerns egen EU-minister säger. Kan Kristersson gå i god för att arbetsmarknadsregler och skatter hålls utanför förhandlingarna? Det är vår förväntan att Kristersson levererar.

Gällande ETS och flaskhalsintäkter är det samma sak där. För tydlighets skull: Vi socialdemokrater vill ha ett intakt ETS – inget annat. Flaskhalsintäkterna ska stanna i Sverige och kunna användas i Sverige. Det borde ha varit löst redan för tre år sedan.

Hur ska vi kunna lita på Kristersson den här gången? Vi vet att sprickorna i muren, som Kristersson själv nämner, finns i Kristerssens eget knä. Vi vet att EPP, moderater och kristdemokrater, och extremhögern, AFD och Sverigedemokraternas förstenamn Charlie Weimers, etablerar fördjupade samarbeten på Europeanivå. Tysklands förbundskansler Merz har varit tydlig med att han inte förhandlar med extremhögern, och han har krävt att EPP:s ledare Weber ser till att stoppa detta.

Kristersson har varit tyst, trots svenska ledamöters inblandning. Det är oroande att Kristersson inte klarar av att hålla rent på sin sida. Det är oroande att man i denna mycket känsliga internationella tid, när vi borde hålla samman, när vi borde tala för hela Sverige, inte kan lita på att det görs.

Kan statsministern ta tillfället i akt att försöka summera sitt bidrag till EU:s konkurrenskraft, som det här mötet ska handla om och som Kristersson själv tycker att man har prioriterat? Vad kommer att bli Kristerssens avtryck i fråga om konkurrenskraft detta sista möte i Europeiska rådet?

Anf. 18 RASMUS GIERTZ (SD):

Herr ordförande! Jag tackar statsministern för svaren i första rundan.

Jag tänkte uppehålla mig vid Mellanöstern och Iran. När Europeiska rådet kommer att diskutera Mellanöstern anser vi från Sverigedemokraterna att Sverige bör verka för en betydligt större tydlighet och skärpa. Iran är den centrala destabiliserande kraften i regionen.

Regimen understöder terroraktörer som Hamas och Hizbollah, hotar den regionala stabiliteten och undergräver europeiska säkerhetsintressen. Det är jag helt övertygad om att statsministern och regeringen håller med mig om. Det är dessutom en regim som brutalt förtrycker sin egen befolkning genom dödligt våld, massrepression och grova människorättsbrott. Därför räcker det inte med allmänna formuleringar om deeskalering, utan trycket på Iran måste öka ytterligare.

Kommer statsministern i Europeiska rådet att driva på för att EU går från allmän oro till konkret handling, hårdare tryck mot den iranska regimen och dess nätverk samt en fortsatt tydlig linje för att Hamas ska bort från allt framtida styre i Gaza? Kan statsministern även säga något om regeringen avser att skärpa trycket mot iranska diplomatiska och regimkopplade strukturer i Sverige, inklusive den iranska ambassadens verksamhet i Stockholm?

Anf. 19 JAN ERICSON (M):

Det verkar som att det här mötet också handlar lite grann om reflektioner, så jag ska faktiskt börja med en liten reflektion.

Jag har varit riksdagsledamot i 20 år och har varit med i EU-nämnden under ganska många av dessa år. Jag minns hur det var under de tidigare åtta åren med socialdemokratiskt styre. Jag minns hur många interpellationsdebatter vi hade med dåvarande socialdemokratiska ministrar om olika saker som vi var missnöjda med gällande deras hantering av EU-frågor. Till exempel var agerandet olika i Sverige och på EU-nivå – socialdemokratiska ministrar sa en sak, medan socialdemokratiska ledamöter i EU-parlamentet röstade precis tvärtom. Detta hände i fråga efter fråga, och det gällde stora frågor som var viktiga för Sverige.

Det handlade också om att Socialdemokraterna regelmässigt skickade tjänstemän i stället för ministrar. Jag kan nöjt konstatera att de svenska ministrarnas närvaro på olika möten i Bryssel i dag är väldigt hög, vilket jag tror är mycket bra för Sverige.

Jag kan konstatera att det var tack vare det svenska ordförandeskapet, som på ett fantastiskt bra sätt lyfte fram detta, som frågan om konkurrenskraften i EU över huvud taget kom upp på bordet. Att de här frågorna hanteras klokt framöver tror jag är avgörande för hela EU:s framtid. Vår statsminister och vår regering ska ha en stor eloge för att dessa frågor finns på bordet.

Man kan ha väldigt olika syn när man ska reflektera över hur EU-arbetet fungerar i EU-nämnden och från den svenska regeringen.

Jag kommer nu till min fråga, som delvis har tagits upp tidigare.

Jag vill gärna markera när det gäller Iran och Irans arbete för att destabilisera både Europa – inte minst Sverige – och andra delar av världen. Det handlar inte bara om den iranska ambassaden utan också om att man via olika moskéer och andra organ arbetar aktivt för att destabilisera Sverige och hota svenska medborgare och iranier i Sverige. Jag har ganska mycket kontakt med iranska aktivister i Sverige. Många av dem är i dag oroliga för sin egen säkerhet, inte minst efter det senaste som rapporterats i medier.

Jag vill fråga statsministern om han förväntar sig att den här frågan kommer upp på toppmötet och om man diskuterar någon form av restriktioner mot iranska ambassader och iransk så kallad diplomatisk personal

2025-06-30
18 mars

på dessa ambassader. Jag vill även säga att man kan göra åt den extremism som frodas i vissa Iranfinansierade moskéer.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Då har vi tid för ett sedvanligt pricksäkert och koncist svar från statsministern.

Anf. 21 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Jag uppfattade det i huvudsak som reflektioner.

Min bild är att EU har en väldig tydlighet mot Iran när det gäller sanktioner, terrorlistning av revolutionsgardet och annat. Där brister det inte någonstans. Det råder ingen tvekan om vad EU tycker om Irans agerande i Iran, i regionen och internationellt.

Det stora problemet är naturligtvis att ingen vet vart det här kriget tar vägen. Det går att föreställa sig ett fantastiskt fint avslut på det, men det är heller inte svårt att föreställa sig en totalt sett destabiliserad region, vilket skulle få oöverskådliga konsekvenser. Det är därför entusiasmen är lite begränsad just nu. Att med flygvapeninsatser eliminera ett antal personer i en regimledning är en sak. Att genomföra en mycket större operation är mycket svårare. Det handlar inte om bristande engagemang för ett bättre Iran.

Vi håller väldigt bra koll på dem i Sverige. Det är dock ingen garanti för att de inte gör någonting. Vi inser vilka risker som finns i detta. Det vill jag säga om Iran.

När det gäller konkurrenskraftsfrågorna och det samlade avtrycket tycker jag att de flesta här verkar ha uppfattat Sveriges långvariga prioritering av konkurrenskraftsfrågor. Dessa frågor är ju breda. Själva konkurrenskraftsbegreppet kanske inte framkallar enorma ovationer, men den inre marknaden är Sveriges absolut viktigaste exportmarknad. 70 procent av den svenska varuexporten går dit, och den är långtifrån komplett. Den betyder mycket mer än enskilda tullar från USA, som vi lägger sådan oerhörd möda på.

Jag vill säga något om tjänstemarknaden och om att ta bort en massa hinder så att tjänster kan flöda fritt. Det finns en väldig massa nationella regler. Till exempel finns det i många länder specifika yrkestitlar som syftar till att begränsa konkurrensen från andra länder.

Vidare vill jag nämna den digitala inre marknaden och regelförenklingar. Där har vi både en svensk resa och en internationell resa att göra.

Jag vill dessutom nämna energiproduktionen.

Alla de saker som jag nu lyft fram är fundamentala för konkurrenskraften i Europa, och vi driver dessa frågor sedan länge. Inte minst drev vi dem väldigt hårt under det svenska ordförandeskapet.

Jag förstår att det finns mycket som oroar Socialdemokraterna just nu. Jag tänker inte gå närmare in på det.

Jag tror att jag ganska explicit nämnde den 28:e regimen. Den kan vara en liten sak men inte en stor sak. Om den kan underlätta för företag att etablera sig är det bra, men den kommer inte att ändra på grundläggande olikheter i europeiska skatteregler eller europeisk arbetsmarknadslagstiftning. Jag vill minnas att jag nämnde någonting om det.

Vi står bakom ETS-systemet och klimatpolitiken. Vi tycker att Ursula von der Leyens ledarskap i de frågorna är bra och att flaskhalsavgifterna ska stanna i Sverige; jag tror att jag nämnde det.

Den mer filosofiska frågan om när Socialdemokraterna ska anmäla avvikande yttranden lämnar jag helt över till Socialdemokraterna.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Jag har inte noterat några avvikande ståndpunkter vid dagens sammanträde och konstaterar därmed att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi har inga övriga frågor. Behagar nämndens ledamöter åtskiljas?
Svaret är ja.

Innehållsförteckning

2025/26:31
18 mars

§ 1 Europeiska rådet	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 4 MATILDA ERNKRANS (S).....	5
Anf. 5 LEONID YURKOVSKIY (SD).....	7
Anf. 6 ORDFÖRANDEN.....	8
Anf. 7 HÅKAN SVENNELING (V).....	8
Anf. 8 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	10
Anf. 9 ANNA LASSES (C).....	13
Anf. 10 MAGNUS BERNTSSON (KD).....	14
Anf. 11 REBECKA LE MOINE (MP).....	16
Anf. 12 ELIN NILSSON (L).....	17
Anf. 13 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	17
Anf. 14 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 15 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	21
Anf. 16 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 17 MATILDA ERNKRANS (S).....	21
Anf. 18 RASMUS GIERTZ (SD)	22
Anf. 19 JAN ERICSON (M)	23
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	23
Anf. 21 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	24
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	25